

หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง
สาขา การพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต
(การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

Program of Nursing Specialty in Renal Replacement
Therapy Nurse Practitioner (Hemodialysis)

คณะพยาบาลศาสตร์
วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬารักษ์
ราชวิทยาลัยจุฬารักษ์

ร่วมกับ

โรงพยาบาลสถาบันโรคไตภูมิราชนครินทร์

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

ภาษาอังกฤษ : Program of Nursing Specialty in Renal Replacement Therapy Nurse Practitioner (Hemodialysis)

2. ชื่อประกาศนียบัตร

ภาษาไทย : ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

ภาษาอังกฤษ : Certificate of Nursing Specialty in Renal Replacement Therapy Nurse Practitioner (Hemodialysis)

ชื่อย่อ : ป. การพยาบาลเฉพาะทางเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

3. หน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ชื่อผู้รับผิดชอบ อาจารย์สุภทัย ฉิมชาติ

4. ความสำคัญ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

4.1 ความสำคัญของหลักสูตร

ประเทศไทยมีนโยบายในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพเพื่อให้เกิดความเท่าเทียม ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงระบบบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐาน และยั่งยืน จากการลงมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปี 2554-2573 ใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การยึดมั่นในหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) การสร้างภูมิคุ้มกัน 3) การลดความเหลื่อมล้ำและให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน 4) รูปแบบการดำเนินงานต้องเริ่มจากการวางกรอบกติกาสังคม ให้มั่นคงและเป็นธรรมให้ทุกคนมีความเสมอภาค มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและบริการภาครัฐอย่างเท่าเทียม และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้กำหนดสิทธิประโยชน์ของโรคไตวายเรื้อรังระยะท้าย ที่ขยายขอบเขตการรักษาให้ครอบคลุม และเพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดหลักเกณฑ์และค่ารักษาพยาบาล ในการเบิกจ่ายค่าฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้ตามอัตรา ครั้งละ 1500 บาท ทำให้รัฐบาลต้องดูแลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะท้ายด้วยวิธีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

ผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถทดแทนการทำหน้าที่ของไต และประคับประคองชีวิตผู้ป่วยให้สามารถดำเนินชีวิตใกล้เคียงภาวะปกติ เพื่อเตรียมรับการปลูกถ่ายเปลี่ยนไต ปัจจุบันมีจำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเพิ่มจำนวนมากขึ้น และมีการ

รับรองหน่วยบริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงการบริการสุขภาพอย่างทั่วถึง ร่วมกับการกำหนดมาตรฐานการบริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้มีอัตรากำลังพยาบาลไตเทียม 1 คนต่อ ผู้รับบริการ 4 คน ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนพยาบาลไตเทียมที่ผ่านการอบรมไม่เพียงพอต่อการบริการผู้ป่วย ตลอดจนผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมมีความซับซ้อนจากการมีโรคเรื้อรังร่วมหลายระบบ ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจ เป็นต้น ทำให้การดูแลผู้ป่วยมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น ร่วมกับเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ใช้ในการรักษาด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมมีความก้าวหน้ามากขึ้นจึง จำเป็นต้องใช้พยาบาลที่มีความรู้ ทักษะ มีความเชี่ยวชาญในการบำบัดทดแทนไต รวมทั้งสามารถใช้อุปกรณ์ เครื่องมือพิเศษ และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยและเครื่องมือพิเศษสำหรับการฟอกเลือดด้วย เครื่องไตเทียมได้

คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ร่วมกับ โรงพยาบาลสถาบันโรคไตภูมิราชนครินทร์ ได้เห็นความสำคัญของการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอก เลือดด้วยเครื่องไตเทียม จึงดำเนินการจัดหลักสูตรพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต โดยนำหลักสูตร พยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ฉบับปรับปรุง 2560 ที่พัฒนาขึ้นโดย สภาการพยาบาล เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการประเมินภาวะสุขภาพผู้ป่วย ตรวจวินิจฉัยปัญหาสุขภาพ ประเมิน เฝาระวังและแก้ไขภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตทั้งระยะเฉียบพลันและ เรื้อรัง ทำให้ผู้ป่วยเกิดความปลอดภัยตลอดระยะเวลาที่ได้การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ตลอดจนสามารถ จัดการดูแลผู้ป่วยให้คงภาวะสุขภาพ ให้คำปรึกษา และบริหารจัดการหน่วยไตเทียม กำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อน ผลลัพธ์ของการบริการ รวบรวมข้อมูลและจัดการข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพการดูแลโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังและให้การบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ได้อย่าง ถูกต้อง ปลอดภัย บนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

4.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคไตเรื้อรังและ การบำบัดทดแทนไต มีความรู้และทักษะในการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูง การพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะ ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคไตระยะท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต ปฏิบัติการพยาบาลและการบำบัดฟอก เลือดด้วยเครื่องไตเทียมในผู้ป่วยที่รับการบำบัดทดแทนไต สามารถใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการแพทย์ใน การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้แก่ผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องปลอดภัย บนพื้นฐานจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และหลักฐานเชิงประจักษ์ สามารถประเมินปัญหา วางแผนป้องกัน จัดการกับภาวะแทรกซ้อน และความเสี่ยง รวมทั้งใช้สารสนเทศทางสุขภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล และประสานงานกับทีมสุขภาพระหว่าง บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

4.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อให้พยาบาลมีสมรรถนะดังต่อไปนี้

- 1) วิเคราะห์ นโยบาย ระบบสุขภาพ เศรษฐศาสตร์สุขภาพ และจัดรูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตที่สอดคล้องกับระบบสุขภาพได้
- 2) มีทักษะในการประเมินและวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพ ในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังและผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้
- 3) มีทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ในการปฏิบัติกรฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมบนพื้นฐานกฎหมาย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 4) จัดระบบการใช้นุ้บุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ รวมทั้งการประสานงานในทีมเพื่อการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัวในการเลือกวิธีการบำบัดทดแทนไต และจัดการสุขภาพตนเองได้
- 6) มีทักษะในการวิเคราะห์ หลักฐานเชิงประจักษ์และสารสนเทศทางสุขภาพ ในการพัฒนางานวิจัย นวัตกรรม และคุณภาพการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมอย่างต่อเนื่อง

4.2.3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcome)

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนของหลักสูตร ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

- 1) วิเคราะห์ นโยบาย ระบบสุขภาพ เศรษฐศาสตร์สุขภาพ และจัดรูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่สอดคล้องกับระบบสุขภาพได้
- 2) มีทักษะปฏิบัติในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโดยใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ขั้นสูง บนพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย
- 3) มีทักษะในการประเมินและวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพ ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และสารสนเทศทางสุขภาพ ร่วมกับใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลทางสุขภาพในการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- 4) ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว ในการเลือกวิธีการบำบัดทดแทนไตและการจัดการสุขภาพ รวมทั้งการจัดระบบการใช้นุ้บุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ และประสานงานในทีมเพื่อการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมอย่างมีประสิทธิภาพ

5 กลุ่มเป้าหมาย

พยาบาลวิชาชีพ สถานพยาบาลภาครัฐและเอกชน จำนวน 40 คน

6 คุณสมบัติผู้เข้าอบรม

คุณสมบัติทั่วไป

1. มีสัญชาติไทย
2. เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบ ประวัติการทำงานดี
3. ไม่เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำผิดโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
4. ไม่เคยเป็นผู้ถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือถูกไล่ออกจากหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน
5. ไม่เป็นโรคอันจะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและฝึกปฏิบัติ
6. ไม่ตั้งครรภ์ระหว่างการศึกษา
7. มีใบรับรองจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้น (หัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้างาน/หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล) ได้รับการอนุมัติให้ลาศึกษาต่อได้ตลอดหลักสูตรจากผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานนั้นๆ (ผู้อำนวยการหรือเทียบเท่า)

คุณสมบัติเฉพาะ

1. เป็นผู้ได้รับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาตรีในสาขาวิชาการพยาบาล
2. ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการพยาบาลผดุงครรภ์ชั้น 1 จากสภาการพยาบาล ที่ยังไม่หมดอายุ
3. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการพยาบาลมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี
4. เป็นผู้ที่กำลังปฏิบัติงานในหน่วยบำบัดทดแทนไต หรือมีแผนให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานบำบัดทดแทนไต เมื่อสำเร็จการอบรม
5. มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ
6. ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์การพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือก

7 สถานที่จัดการเรียนการสอน

1. คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์
2. โรงพยาบาลสถาบันโรคไตภูมิราชนครินทร์
3. โรงพยาบาลศิริราช

8 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 19 หน่วยกิต

9 รูปแบบของหลักสูตร

9.1 รูปแบบ: หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 6 เดือน หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) ตามเกณฑ์การจัดทำหลักสูตรการ

พยาบาลเฉพาะทางและการบริหารหลักสูตร พ.ศ. 2557 และหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางต้นแบบ พ.ศ. 2563 ที่สภาการพยาบาลให้การรับรอง

9.2 **ประเภทของหลักสูตร:** หลักสูตรฝึกอบรมทางวิชาชีพพยาบาลหลังปริญญาตรี

9.3 **ภาษาที่ใช้:** ภาษาไทย

9.4 **การรับเข้าฝึกอบรม:** รับผู้เข้าอบรมที่สามารถสื่อสารภาษาไทย

9.5 **ความร่วมมือกับสถาบันอื่น:** เป็นหลักสูตรความร่วมมือระหว่างคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬาภรณ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ และโรงพยาบาลสถาบันโรคไตภูมิราชนครินทร์

9.6 **การให้ประกาศนียบัตรแก่ผู้เข้าอบรม:**

9.6.1 ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

9.6.2 หน่วยคะแนนการศึกษาต่อเนื่องการพยาบาล (CNEU) 50 หน่วยคะแนน

9.6.3 ประกาศนียบัตรการช่วยชีวิตขั้นสูง (ACLS)

10 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

เป็นพยาบาลวิชาชีพเฉพาะทาง การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ทั้งในภาครัฐและเอกชน

11 แผนการรับผู้เข้าอบรมในระยะ 5 ปี

แผนการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) มีแผนการรับผู้เข้าอบรมปีละ 40 คน

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม	ปีการศึกษา				
	2565	2566	2567	2568	2569
จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม	40	40	40	40	40
รวม	40	40	40	40	40

12 หน่วยกิตตลอดหลักสูตร

1. จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 19 หน่วยกิต

2. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 3 หมวดวิชา 9 รายวิชา ดังนี้

หมวดวิชา	หน่วยกิต
1. วิชาแกน 1 รายวิชา	2
1.1 วิชานโยบายและระบบสุขภาพ (Policy and health service system)	2(2-0-4)

หมวดวิชา	หน่วยกิต
2. วิชาบังคับของสาขาทางคลินิก 1 รายวิชา	2
2.1 วิชาการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจทางคลินิกในผู้ป่วยโรคไต (Advanced health assessment and clinical Judgment for the patients with kidney disease)	2(1-2-3)
3. วิชาความรู้ความชำนาญเฉพาะสาขา 7 รายวิชา	15
3.1 วิชาหลักพื้นฐานในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไต (Essential nursing principle for patients with kidney disease)	3(3-0-6)
3.2 วิชาการบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis therapy)	2(2-0-4)
3.3 วิชาการพยาบาลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง (Nursing care of Patient Undergoing Peritoneal Dialysis)	1(1-0-2)
3.4 วิชาการพยาบาลและบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมผู้ป่วยภาวะวิกฤต (Nursing care and hemodialysis therapy for critically ill patients)	2(2-0-4)
3.5 ปฏิบัติการจัดการสารสนเทศในการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Practicum of data management in hemodialysis patients)	1(0-4-1)
3.6 ปฏิบัติการบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Practicum of nursing for hemodialysis therapy)	4(0-16-4)
3.7 ปฏิบัติการพยาบาลและการบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมผู้ป่วยวิกฤต (Practicum of nursing care and hemodialysis therapy for critically ill patient)	2(0-8-2)
รวม	19

13. คำอธิบายรายวิชา

วิชาที่ 1 นโยบายและระบบบริการสุขภาพ

2 (2-0-4)

(Policy and health service system)

นโยบาย ระบบบริการ และเศรษฐศาสตร์สุขภาพผู้ป่วยโรคเรื้อรัง สถานการณ์ ความรุนแรงของปัญหา ทรัพยากร บุคลากรในการดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง การพัฒนาคุณภาพ และผลลัพธ์การพยาบาล กฎหมายและจริยธรรมเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง

วิชาที่ 2 การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจทางคลินิกในผู้ป่วยโรคไต

2 (1-2-3)

(Advanced health assessment and clinical judgment for the patient with kidney disease)

แนวความคิดการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจทางคลินิกในผู้ป่วยโรคไต การซักประวัติ การตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษ และการแปลผลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับระบบไต การประเมินด้านจิตสังคม วิถีชีวิต และสิ่งแวดล้อม การประมวลผลการประเมินภาวะสุขภาพเพื่อการตัดสินใจทางคลินิก การบันทึกทางการพยาบาล

วิชาที่ 3 หลักพื้นฐานในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไต

3 (3-0-6)

(Essential nursing principle for patients with kidney disease)

พยาธิสรีรภาพของโรคไตเรื้อรังและภาวะขาดน้ำ การพยาบาลเพื่อป้องกันและชะลอความเสื่อมของไต การจัดการอาการ การบำบัดทดแทนไต การฟื้นฟูสภาพไตในผู้ป่วยโรคไต แนวคิดการจัดรูปแบบการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยโรคไต การดูแลแบบประคับประคองและการดูแลระยะสุดท้ายของชีวิต การดูแลด้านจิตสังคม เครือข่าย แหล่งประโยชน์และผู้ดูแล

วิชาที่ 4 การบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

2 (2-0-4)

(Hemodialysis therapy)

แนวคิดหลักการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมชนิดต่าง ๆ การจัดการทางการพยาบาลในผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมระยะยาวและในกลุ่มเฉพาะ มาตรฐานหน่วยไตเทียม

วิชาที่ 5 การพยาบาลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง

1(1-0-2)

(Nursing care for Patient Undergoing Peritoneal Dialysis)

แนวคิดหลักการล้างไตทางช่องท้อง การล้างไตทางช่องท้องชนิดต่าง ๆ การป้องกันและการจัดการภาวะแทรกซ้อนจากการล้างไตทางช่องท้อง การจัดการการพยาบาลในผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องระยะยาว

วิชาที่ 6 การพยาบาลและการบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมผู้ป่วยภาวะวิกฤต

2(2-0-4)

(Nursing care and hemodialysis therapy for critically ill patients)

หลักการการจัดการผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่มีไตวายเฉียบพลัน การบำบัดทดแทนไตในผู้ป่วยภาวะวิกฤต การบำบัดทดแทนไตในผู้ป่วยวิกฤตกลุ่มเฉพาะ การจัดการภาวะแทรกซ้อนระหว่างบำบัดทดแทนไต ทิมและสมรรถนะเพื่อการบำบัดทดแทนไต การพยาบาลเพื่อการฟื้นตัวของไตในผู้ป่วยวิกฤต

วิชาที่ 7 ปฏิบัติการจัดการสารสนเทศในการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

1 (0-4-1)

(Practicum of data management in hemodialysis patients)

ปฏิบัติการกำหนดชุดข้อมูลที่มีความไวและเฉพาะทางการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การสร้างพจนานุกรมข้อมูลและแฟ้มข้อมูลขนาดเล็กโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การเก็บรวบรวมข้อมูล การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอย่างง่าย การวิเคราะห์ความผันแปรเพื่อกำหนดแนวทางการพยาบาลและการพัฒนาคุณภาพ การนำเสนอข้อมูล

วิชาที่ 8 ปฏิบัติการบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

4 (0-16-4)

(Practicum of nursing for hemodialysis therapy)

ปฏิบัติการพยาบาลบำบัดทดแทนไตโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในรูปแบบต่าง ๆ เลือกใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการบำบัดทดแทนไตโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ประเมิน จัดการอาการ

ป้องกันการกำเริบของโรคร่วม และภาวะแทรกซ้อนทั้งระยะสั้นและระยะยาว บริหารยา ให้คำปรึกษา การเป็น
เจ้าของไข้ ให้การดูแลต่อเนื่องในผู้ป่วยและครอบครัว

วิชาที่ 9 ปฏิบัติการพยาบาลและการบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมผู้ป่วยวิกฤต 2 (0-8-2)

(Practicum of nursing care and hemodialysis therapy for critically ill patient)

ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมบนพื้นฐานกฎหมาย จริยธรรม
และ จรรยาบรรณวิชาชีพ มีทักษะการปฏิบัติการบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในผู้ป่วยวิกฤตกลุ่มเฉพาะ
ประเมิน ป้องกัน และจัดการภาวะแทรกซ้อน การพยาบาลเพื่อให้เกิดการฟื้นตัวของไต ประสานงานและ
ปฏิบัติการร่วมกับทีมการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ภาวะวิกฤต

14. สมรรถนะของผู้เข้าอบรม

สมรรถนะของผู้เข้าอบรม หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติการ
บำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) กำหนดเป็นมาตรฐาน โดยสภาการพยาบาล 4 สมรรถนะ
ดังนี้

1. สามารถให้การพยาบาลและให้การบำบัดฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง
ระยะท้าย
  - 1.1. วิเคราะห์สถานการณ์โรคไต นโยบาย กฎหมายและจริยธรรม รวมทั้งทรัพยากรในการจัดระบบ
การรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะท้าย
  - 1.2. ประเมินและวินิจฉัยภาวะสุขภาพขั้นสูง คาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง
ระยะท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือดในระยะเฉียบพลัน วิกฤต และเรื้อรัง รวมทั้งการ
ประเมินสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของผู้ป่วยและครอบครัว
  - 1.3. ปฏิบัติการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมทั้งระยะเฉียบพลัน วิกฤต และเรื้อรังอย่างมีส่วนร่วม
และต่อเนื่องในการดูแลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต
  - 1.4. ประเมินผลลัพธ์ภาวะสุขภาพของผู้ป่วยทั้งระยะสั้นและระยะยาว
  - 1.5. สนับสนุนให้ผู้ป่วยและครอบครัวจัดการสุขภาพตนเอง
  - 1.6. ใช้เทคโนโลยีเพื่อการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต
2. สามารถจัดการข้อมูลทางสุขภาพของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือด
ด้วยเครื่องไตเทียม อย่างเหมาะสม
  - 2.1. ระบุตัวชี้วัดภาวะสุขภาพ และตัวชี้วัดจากผลของการรักษาพยาบาล
  - 2.2. เลือกใช้เทคโนโลยีในการบันทึกและรวบรวมข้อมูล
  - 2.3. วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนวทางในการปรับปรุงการพยาบาลผู้ป่วย
3. สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based Practice) ในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล
ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

- 3.1. รวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์ทางคลินิกที่มีผลที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เพื่อการประชุมปรึกษาหารือในการป้องกันและปรับปรุงการรักษาพยาบาล
- 3.2. บันทึกหลักฐานเชิงประจักษ์ทางคลินิก
4. มีทักษะหรือเหตุการณ์ที่เฉพาะหรือจำเป็นในการพยาบาลเฉพาะด้านทางคลินิกในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - 4.1. เลือกใช้เครื่องมือเพื่อประเมินผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ได้แก่ การประเมินสภาพผู้ป่วยก่อน ขณะและหลังการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ความเพียงพอในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (KT/V) การประเมินภาวะโภชนาการ การประเมินคุณภาพชีวิตผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง เป็นต้น
  - 4.2. ให้คำปรึกษาผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ได้แก่ การบำบัดทดแทนไต การดูแลตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น การรับประทานอาหารเฉพาะโรค การดูแลเส้นฟอกเลือด เป็นต้น

15 การสำเร็จการศึกษา

- 15.1 มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- 15.2 มีระยะเวลาการฝึกปฏิบัติไม่ต่ำกว่า 380 ชั่วโมง
- 15.3 ได้เกรดเฉลี่ยในทุกวิชาและตลอดหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า 2.50
- 15.4 ผ่านการฝึกงานเพื่อเพิ่มพูนทักษะการบำบัดทดแทนไตเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ และอย่างน้อย 50 รอบ ภายใต้การดูแลของอาจารย์พยาบาลพี่เลี้ยง (preceptor) ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเฉพาะทางการบำบัดทดแทนไตที่สถานพยาบาลให้การรับรอง และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมไม่น้อยกว่า 5 ปี